

УДК 347.962

*І.Є. Марочкін, канд. юрид. наук, професор
Національна юридична академія України
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ

У Конституції України (далі – КУ) визначено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах поділу на законодавчу, виконавчу й судову (ч. 1 ст. 6); органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ч. 2 ст. 19). Основний Закон країни встановив засади організації й діяльності судової влади і взаємодії між нею, законодавчою й виконавчою гілками влади на підставі конституційно закріпленої системи стримувань і противаг. Сучасне конституційно-правове регулювання судової влади виходить з принципу самостійності судів і незалежності суддів. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) від 7 липня 2010 р. встановлює, що судова гілка влади в державі відповідно до конституційних засад поділу влади здійснюється незалежними й безсторонніми судами, утвореними згідно із законом (п. 1 ст. 1) [12]. Це впливає із ч. 1 ст. 129 КУ, яка

проголошує, що «судді при здійсненні правосуддя незалежні й підкоряються лише закону» [6], і базується на положеннях п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, де закріплено право особи на справедливий суд [5].

У російській науковій юридичній літературі принцип самостійності судової влади набув досить широкого обґрунтування [Див.: 1;17], українські ж науковці більше схильні до висвітлення самостійності суду в контексті незалежності суддів [Див.: 2; с. 66: 8, с. 6]. Актуальність дослідження проблеми самостійності судової влади не викликає сумнівів, з огляду положення Конституції й Закону, які закріплюють підвалини для втілення в життя цього принципу. У той же час практика вітчизняного державного будівництва свідчить про постійне приниження ролі і значення судової влади, несприйняття принципу незалежності суддів і самостійності судів, наполегливі спроби політиків і посадовців вплинути на рішення, які приймаються судами. Судова влада в Укра-

їні знаходиться в умовах, коли вона постійно вимушена доводити свою самодостатність, своє право на існування. Отже, метою даної статті є вивчення передумов становлення принципу самостійності як одного з основоположних засад судової влади на підставі аналізу чинного законодавства про судоустрій і судової практики.

По-перше, цей Закон, відтворюючи положення Конституції, встановлює принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу й судову (п. 1 ст. 1). Про підзаконність судової влади говорить положення ч.2 ст. 6 Конституції. Органи законодавчої, виконавчої й судової влади виконують свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України. Вона також проголошує, що юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі. Судочинство здійснюється Конституційним Судом України (далі – КСУ) й судами загальної юрисдикції. (пп. 2 і 3 ст. 124 КУ). Таким чином, законодавець визначив нормативні рамки відправлення правосуддя.

По-друге, вказаний Закон закріплює, що суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд і повагу до

інших прав і свобод, гарантованих Конституцією й законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (ст. 2). Це означає, що суд, як правовий інститут держави, при відправленні правосуддя виходить з пріоритету права перед іншими соціальними нормами, приміром, звичаями, мораллю тощо. У своїй діяльності він, повинен керуватися тільки КУ й чинним законодавством. У такий спосіб законодавець фактично окреслив роль суду як основного гаранта прав людини в системі державних органів, чим фактично заклав підвалити для відокремленості його від інших гілок влади, законність дій яких щодо прав людини і громадянина він повинен перевіряти. Судова влада, стоячи на захисті фундаментальних цінностей суспільства, на варті верховенства права й законності, автоматично перетворюється на самостійного, незалежного від волі будь-яких інших осіб і органів суб'єкта правозастосування. Виконуючи роль такого гаранта суд уже не може сліпо дотримуватись усіх настанов інших гілок влади – законодавчої й виконавчої, а навпаки, повинен аналізувати кожен нормативно-правовий акт, кожне положення закону, оцінювати їх з точки

зору відповідності букві й духу Конституції, пріоритету людини над державою й основних моральних цінностей суспільства.

По-третє, підвалини самостійності судової влади закладені в положенні п. 1 ст. 124 КУ, згідно з яким правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Стаття 5 Закону відтворює цей припис, указуючи також, що особи, які привласнили функції суду, несуть відповідальність, установлену законом (пп. 1 і 2 ст. 5). Це означає, що жоден інший орган держави (крім суду) призначений відповідно до закону, не вправі взяти на себе функцію відправлення правосуддя й постановляти іменем України вирок або інше судове рішення в кримінальній, цивільній, господарській чи адміністративній справі. Виключність судової влади створює міцний фундамент для її самостійності, оскільки на законодавчому рівні забороняється, так би мовити, «приватизація» правосуддя будь-якими особами або групами, встановлюється виняткове право суддів на розгляд і вирішення юридично значущих справ.

По-четверте, положення Закону про принцип самостійності судів означає, що його визнання

відбулося на офіційному рівні. Стаття 6 Закону встановлює, що суди здійснюють правосуддя самостійно, на підставі Конституції й законів України. Забезпечуючи при цьому верховенство права, вони є незалежними від будь-якого зовнішнього впливу. Звернення до суду громадян, організацій чи посадових осіб, які відповідно до законодавства не є учасниками судового процесу, з приводу розгляду конкретних справ судом не розглядаються, якщо інше не передбачено законом. Втручання у процес відправлення правосуддя, вплив на суд або суддів у будь-який спосіб, неповага до них, збирання, зберігання, використання чи поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб з метою завдання шкоди авторитету суддів чи впливу на безсторонність суду забороняється й тягне за собою відповідальність, установлену законом. Для вирішення питань внутрішньої діяльності судів згідно із цим Законом діє суддівське самоврядування [12].

Нормативне закріплення принципу самостійності суддів уперше відбулося у вітчизняному законодавстві нормами Закону «Про судоустрій України» від 7 лютого 2002 р. [13]. Так, у п. 1 ст. 14 цього закону вказується, що суди здійснюють правосуддя самостійно, а судді не-

залежні від будь-якого впливу, нікому не підзвітні й підкоряються лише закону. Як бачимо, для законодавця самостійність суду і незалежність суддів були й залишаються однопорядковими категоріями, щодо яких досить складно встановити хоча б приблизне розмежування. У коментарі до зазначеного Закону вказано, що самостійність судів має 4 складники: (а) суди у своїй діяльності нікому не підзвітні й мають для здійснення функцій усі необхідні повноваження, якими наділені законом; (б) судові рішення не потребують попередньої згоди чи затвердження будь-якої посадової особи або органу; (в) вирок, рішення, ухвала, постанова суду, які набрали законної сили, мають силу закону по конкретній справі й обов'язкові для виконання на всій території держави; (г) діяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури не підміняє діяльності суду, а лише сприяє їй [4, с. 38, 39].

Окрему увагу щодо нормативного регулювання самостійності судів і незалежності суддів слід приділити Рішенню КСУ від 1 грудня 2004 р., у резолютивній частині якого вказано: «Незалежність суддів є невід'ємною складовою їхнього статусу. Вона є конституційним принципом організації та функціонування судів, а також професійної діяльності

суддів, які при здійсненні правосуддя підкоряються лише закону. ...Положення частини другої статті 126 Конституції України «вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється» треба розуміти як забезпечення незалежності суддів у зв'язку із здійсненням ними правосуддя, а також як заборону щодо суддів будь-яких дій незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, фізичних та юридичних осіб з метою перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо» [14, с. 62].

Проаналізуємо далі положення процесуальних кодексів, які закріплюють принцип незалежності суддів на галузевому рівні, який прямо закріплено лише ст. 18 КПК України. У ній говориться, що при відправленні правосуддя по кримінальних справах судді й народні засідателі незалежні й підкоряються тільки закону. Вони вирішують кримінальні справи на підставі закону, в умовах, що виключають сторонній вплив на них [7]. Ані ЦПК, ані КАС України не містять прямої вказівки на принцип незалежності суддів [Див.:18; 3], однак у них закладені важливі підвалини стосовно принципу самостійності судів. Розглянемо їх.

Згідно зі ст. 1 ЦПК України завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений і своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Стаття 3 ЦПК України проголошує право на звернення до суду за захистом. Кожен вправі в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів. У випадках, означених законом, до нього можуть звертатися також органи й особи, яким надано право захищати права, свободи й інтереси інших осіб, або державні чи суспільні інтереси. Відмова від такого права є недійсною [18]. Отже, чинний ЦПК України підтверджує пріоритет прав та свобод людини і важливість суду як надійного гаранта захисту прав людини від неправомірних посягань.

При цьому провадження по справі зупиняється до розгляду відповідного подання цим Судом. Отже, в такий спосіб утверджується самостійність судової гілки влади щодо тлумачення положення законодавства, яке є нечітким, незрозумілим або містить прогалини.

Важливим документом для становлення принципу самостійності судової влади є постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 13 червня 2007 р. «Про незалежність судової влади» (далі – Постанова) [10]. Не вникаючи в дискусію про роль і місце постанов Пленуму Верховного Суду України, зазначимо, що вказаний документ містить низку концептуально важливих положень щодо самостійності судів і незалежності суддів, а також гарантій їх реалізації.

По-перше, у п. 1 Постанови зазначено, що при здійсненні правосуддя суддям належить: (а) утверджувати гарантовану КУ й законами України незалежність і самостійність судів, (б) підвищувати авторитет судової влади, (в) забезпечувати обов'язковість судових рішень шляхом справедливого, неупередженого і своєчасного розгляду й вирішення судових справ, (г) дотримуватися присяги судді, належного правового реагування на факти тиску на них; (д) не допускати втручання в судову діяльність та інші неправні посягання на правосуддя. Як бачимо, самим суддям відводиться активна роль у забезпеченні незалежності й самостійності. Це положення має концептуальне значення, докорінно відрізняючись від постулатів радянського державного

будівництва, коли суддям відводилася роль пасивного суб'єкта правозастосування, який має неухильно дотримуватися букви й духу закону. Така вагома роль суддів вимагає від них нового мислення, досягнення якісно нового рівня правової культури й ментальності, основними постулатами чого є цінність людини й верховенство права.

По-друге, у п. 2 Постанови передбачено, що незалежність суддів є основною передумовою їх об'єктивності й неупередженості, що означає, що при відправленні правосуддя вони підкоряються лише закону й нікому непідзвітні. Суддям забезпечується свобода неупередженого вирішення судових справ згідно з їх внутрішнім переконанням, відповідно до вимог закону. Рішення в судовій справі має ґрунтуватися на всебічному, повному й об'єктивному дослідженні всіх обставин справи, під час якого не може надаватися перевага правовій позиції будь-яких учасників судового процесу, в тому числі прокурорів, захисників, представників юридичних чи фізичних осіб. Указане положення спрямовано на утвердження засад неупередженості і змагальності безпосередньо в судовому процесі й відбиває змінену парадигму процесуальних галузей права, заснованих на нормах чинної КУ. Внутрішнє пере-

конання суддів – це елемент їх внутрішньої незалежності і важлива передумова самостійності судів.

По-третє, важливим елементом незалежності суддів і самостійності судів є неприпустимість будь-яких впливів на представника судової влади при здійсненні ним правосуддя, які можуть бути доволі різноманітними. Проводячи найбільш загальну класифікацію негативних впливів на судову владу в цілому й на конкретних суддів, зокрема, можна відзначити 2 групи чинників впливу – зовнішні і внутрішні. До перших належать різні прояви неправомірного тиску на суд і спроби посадових осіб схилити його до прийняття рішення у власних інтересах. Такі випадки є досить частими для української правової системи, коли на суд здійснюється моральний, психологічний та інші види впливу через засоби масової інформації, інтернет, безпосередньо на суддів або в інший спосіб. Особливо агресивними є спроби високих посадовців держави (народних депутатів, політиків, представників органів виконавчої влади тощо) домогтися прийняття в суді вигідних їм рішень.

Ця проблема опосередковано привертала увагу Конституційного Суду України. У 2000 р. він аргументовано роз'яснив,

що «народний депутат України не має права звертатися до органів прокуратури і прокурорів з вимогами, пропозиціями чи вказівками у конкретних справах з питань підтримання державного обвинувачення в суді, представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом, нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство, нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, а також до слідчих прокуратури з питань досудового слідства у конкретних кримінальних справах. У разі надходження до органів прокуратури, прокурорів, слідчих прокуратури пропозицій, вказівок і вимог народних депутатів України у конкретних справах із вказаних питань прокурори і слідчі прокуратури мають діяти з дотриманням вимог, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом України, Цивільним процесуальним кодексом України, Арбітражним процесуальним кодексом України та Законом України «Про прокуратуру» [18]. Це Рішення КСУ стосується безпосередньо органів прокурату-

ри та інших органів, однак воно має важливе значення і для діяльності суддів, оскільки саме суд розглядає кримінальні справи по суті після їх відповідного опрацювання органами досудового розслідування й прокуратурою. Вважаємо, що наведена правова позиція КСУ повинна поширюватися й на суддів, що у цілому закріплено в чинному законодавстві. В іншому Рішенні КСУ прямо вказав, що «народний депутат України не має права звертатися з вимогами чи пропозиціями до судів, до голів судів та до суддів стосовно конкретних судових справ» [15].

Зокрема, у п. 2 згаданої Постанови передбачено, що незалежність суддів при розгляді конкретних судових справ має забезпечуватися в самому суді. У зв'язку із цим неприпустимими є: (а) непроцесуальний вплив на суддю з боку інших суддів, у тому числі тих, які обіймають адміністративні посади в судах; (б) установа контролю за здійсненням судочинства суддею, виклик його до вищестоящих судів чи вимагання звітів або пояснень про розгляд конкретної справи; (в) витребування від судді будь-якої інформації чи довідок про перебіг і перспективи розгляду справи або іншої інформації, яка може надаватися лише сторонам у справі та іншим особам, визна-

ченим процесуальним законодавством, а також відомостей, які становлять таємницю нарадчої кімнати; (г) прийняття і розгляд суддею від будь-яких осіб заяв, скарг, інших документів поза процесуальним порядком, установленим законом .

Далі в цій же Постанові Пленум Верховного Суду України роз'яснив, що положення ч. 2 статті 126 КУ про те, що вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється, означає заборону всяких дій стосовно суддів незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, установ, організацій, громадян та їх об'єднань, юридичних осіб з метою перешкодити виконанню ними своїх професійних обов'язків чи схилити їх до винесення неправосудного рішення. Заборона впливу на суддів у будь-який спосіб поширюється на весь час обіймання ними посади судді (п. 3).

Саме ж втручання в діяльність судових органів Постановою тлумачить як «вплив на суддю у будь-якій формі (прохання, вимога, вказівка, погроза, підкуп, насильство, критика судді в засобах масової інформації до вирішення справи у зв'язку з її розглядом тощо) з боку будь-якої особи з метою схилити його до вчинення чи невчинення певних

процесуальних дій або ухвалення певного судового рішення. При цьому не має значення, за допомогою яких засобів, на якій стадії процесу та в діяльність суду якої інстанції здійснюється втручання» (п. 11).

Досить цікавим, з нашої точки зору, є питання громадського впливу на суд при прийнятті ним юридично значущих рішень. Події останніх років в Україні свідчать, що суспільство у цілому, а також окремі соціальні групи здатні певною мірою впливати на відправлення правосуддя. Згадаймо події так званої «помаранчевої» революції, коли натовп постійно знаходився під стінами Верховного Суду України під час розгляду ним справи про оскарження результатів виборів Президента України 2004 р. Можна довго сперечатися щодо правової оцінки й наслідків того історичного рішення Верховного Суду України, але не можна відкидати очевидний той факт, що на його прийняття і зміст вплинула загальна суспільна атмосфера, що панувала на момент його ухвалення. Коли вулиці столиці були наповнені натовпом протестуючих, коли суспільні заворушення охопили всю країну, суд не міг прийняти рішення поза даних обставин. На суддів, які слухали вказану справу, ці події впливали на рівні підсвідомості: адже жоден суспільний

інститут не може існувати поза тими процесами, які відбуваються в суспільстві, а суд якраз і є ним. Безумовно, вся конструкція судового процесу має будуватись у такий спосіб, щоб мінімізувати, звести нанівець указані впливи на суд і суддів, однак їх, на жаль, уникнути повністю неможливо.

Як аргумент на підтвердження наведеного можемо привести ще багато прикладів подій останніх років, коли ті чи інші судові справи викликали надто широкий резонанс у суспільстві, коли суди приймали рішення під супровід громадських зборів, мітингів за вікнами. Особливо вразливими щодо подібних подій є найвищі судові органи, розташовані в столиці України – Києві. Це пояснюється тим, що тут сконцентровано центр усіх суспільних подій і розміщені найвищі органи державної влади.

Чинники внутрішнього впливу на суд можна назвати в самій судовій системі. До них можна віднести насамперед вплив на суддів при розгляді й вирішенні юридично значущих справ з боку вищих судів та суддів, які займають адміністративні посади в цих судах. Відповідно до ч. 5 ст. 124 КУ судові рішення є обов'язковими до виконання на всій території України, а тому і тому вважаються законними доки не скасовані в апеляційно-

му чи касаційному порядку або не переглянуті компетентним судом в іншому порядку, визначеному процесуальним законом, у межах провадження справи, в якій вони ухвалені. Це положення, яке можна охарактеризувати як презумпцію законності судових рішень, є важливою гарантією незалежності суддів при прийнятті рішень.

Іншою важливою передумовою становлення самостійності суду є його повноваження давати оцінку чинним нормативно-правовим актам. Відповідно до КУ в державі діє принцип верховенства права (ст. 8), тобто режим панування права в усіх галузях суспільного життя. Судам відведено активну роль у забезпеченні цього принципу. За статтями 8 і 22 КУ не підлягають застосуванню судами закони та інші нормативно-правові акти, якими скасовуються конституційні права та свободи людини і громадянина, а також нові закони, які звужують зміст та обсяг установлених КУ і чинними законами прав і свобод. У Постанові Пленуму Верховного Суду роз'яснюється, що суди при визначенні юридичної сили законів та інших нормативно-правових актів щодо їх діяльності повинні керуватися КУ як актом прямої дії, а тому постанови Верховної Ради України та інші підзаконні акти державних органів,

якими визначаються питання судоустрою, судочинства і статусу суддів, у тому числі щодо встановлення порядку призначення суддів на адміністративні посади та їх звільнення, строк повноважень суддів не підлягають застосуванню як такі, що суперечать КУ (п. 19).

Важливим інструментом забезпечення принципу верховенства права є право суду при виникненні в нього сумніву під час розгляду справи щодо відповідності закону чи іншого правового акта КУ звернутися до Верховного Суду України, який вирішує питання про внесення до КСУ подання щодо конституційності закону чи іншого правового акта [9].

Отже, аналіз чинного законодавства дозволяє зробити декілька висновків.

– низка положень КУ відіграє роль передумов становлен-

ня самостійності судової влади (статті 3, 6, 8, 19, 124 і 129 КУ);

– чинне законодавство про судоустрій закріплює принцип самостійності судів, який за своїм змістом тісно пов'язаний з незалежністю суддів. Законодавець фактично ототожнює ці засади, будучи не в змозі про- вести їх розподіл;

– процесуальна незалежність суддів при відправленні правосуддя - це важлива передумова інституціональної самостійності судів;

– конституційні повноваження судової влади дозволяють їй відігравати активну роль у системі поділу державної влади, стримувати діяльність інших гілок влади. Підзаконний у своїй діяльності, суд наділений значними повноваженнями щодо скасування неправових за змістом актів парламенту й виконавчої гілки влади.

Список літератури: 1. Анишина В.И. Конституционные принципы судебной власти Российской Федерации: формирование, содержание и перспективы развития.– М.: РАП, 2006. – 272 с. 2. Городовенко В.В. Проблеми становлення незалежної судової влади в Україні. – К.: Фенікс, 2007. – 224 с. 3. Кодекс адміністративного судочинства України // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, № 37. – Ст. 446. 4. Коментар до Закону «Про судоустрій України» / За заг. ред. В.Т. Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 464 с. 5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 13 – С. 270-302. 6. Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 7. Кримінально-процесуальний кодекс України // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1961. – № 2. – Ст. 15. 8. Куцун М.М. Судова влада в системі розподілення влади // Адвокат. – 2005. – № 12. – С. 3-6. 9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 р., № 422/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272. 10. Про незалежність судової влади: Пост. Пленуму Верхов. Суду України № 8 від 13.06.2007 р. // Вісн. Верхов. Суду України. – 2007. – № 6. – С. 2 – 6. 11. Про статус суддів: Закон України від 15.12.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 8. – Ст. 56. 12. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р., № 2453-VI // Офіц. вісн. України – 2010 р. – № 6. 13. Про судоустрій України:

Закон України від 7.02.2002 р., № 3018-III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 10. – Ст. 441. **14.** Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України про офіційне тлумачення положень частин 1 і 2 статті 126 Конституції України та частини 2 ст. 13 Закону України "Про статус суддів" (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу) від 01.12.2004 р., № 19-рп/200 // Офіц. вісн. України – 2004. – № 49. – Ст. 3220. **15.** Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України та Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення ст. 86 Конституції України та статей 12 і 19 Закону "Про статус народного депутата України" (справа про запити народних депутатів України) від 19.05.1999 р., № 4-рп/99//Офіц. вісн. України 1999. –№ 20. – С. 283. **16.** Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень статті 86 Конституції України, а також частини другої статті 15 та частини першої статті 16 Закону України "Про статус народного депутата України" (справа про запити і звернення народних депутатів України до органів дізнання і досудового слідства) від 20.03.2002 р., № 4-рп/2002 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 13. – Ст. 668. **17.** Самостоятельность и независимость судебной власти Российской Федерации / Под ред. *В.В. Ершова*. – М.: Юристъ, 2006. – 493 с. **18.** Цивільний процесуальний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.

ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ СУДЕБНОЙ ВЛАСТИ Марочкин И.Е.

Закон Украины "О судостроительстве Украины" закрепил принципы самостоятельности судов и независимости судей, которые являются основой построения взаимоотношений суда с другими ветвями власти. Анализируя действующее законодательство, автор изучает предпосылки становления принципа самостоятельности судебной власти, предлагает собственное видение его содержания.

Ключевые слова: судостроительство, независимость и самостоятельность судей и судебной власти.

PROBLEMS OF PROVISION OF INSTITUTIONAL INDEPENDENCE OF COURTS Marochkin I.E.

The law of Ukraine "On Judiciary of Ukraine" proclaimed principles of institutional independence of courts and independences of judges, which combine the basis for the mutual relations between different branches of power. Analyzing current legislation the author presents legal pre-conditions of principle of institutional independence of courts, and a new vision of maintenance of this principle.

Key words: judicial system, independence and self-dependence of judges and judicial power.

Надійшла до редакції 06.09.2010 р.